

AALBORGHUS GYMNASIUM

---

# Danskfagets metoder

En kort introduktion

## Indhold

1) Hvor og hvornår skal du italesætte metoder i din SRP? .....	2
2) Metoderne i dansk.....	3

# 1) Hvor og hvornår skal du italesætte metoder i din SRP?

En vigtig del af din SRP er, at du skal gøre dig overvejelser om de faglige metoder, du har brugt i besvarelsen af opgaven. Det vil sige, at du skal gøre dig tanker om, hvordan de forskellige faglige værktøjer bidrager i din opgavebesvarelse. Det er et af de faglige mål, du bliver bedømt på til eksamen.

*Metodeovervejelser skal indgå følgende steder:*

- 1) I din problemformulering: Her skal du beskrive, hvilke metoder, du forestiller dig, er relevante for at besvare dit hovedspørgsmål og underspørgsmål. Se mere om problemformuleringen her: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/5-skrivedag/>
  - 2) I din SRP: I sidste del af din indledning (det der på Skrivedag 4 kaldes OVERBLIK) bør du præsentere, hvilke metoder og materialer der benyttes i opgaven. Se mere om indledningen her: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/4-skrivedag/>
  - 3) Til den mundtlige eksamen: Metode og videnskabsteori skal både være en del af det ca. 10-minutter lange oplæg, du skal holde i starten af eksaminationen, og den efterfølgende samtale med eksaminator og censor. En rigtig god tilgang til at tale om metode og videnskabsteori er den Videnskabelige Basismodel, du blev introduceret for på Skrivedag 6: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/6-skrivedag/>
- Alle kravene til det mundtlige oplæg findes her: [http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Det-mundtlige-opl%C3%A6gs-struktur-og-indhold\\_2020.pdf](http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Det-mundtlige-opl%C3%A6gs-struktur-og-indhold_2020.pdf)
  - Alle kravene til den skriftlige opgave findes her: [http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Den-skriftlige-opgaves-struktur-og-indhold\\_2020.pdf](http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Den-skriftlige-opgaves-struktur-og-indhold_2020.pdf)

På de følgende sider præsenteres kort nogle af de væsentligste metoder i dansk. Dette er tænkt som inspiration og kan altså ikke stå i stedet for dybdegående vejledning, så sørg altid for at få diskuteret metoder med dine vejledere.

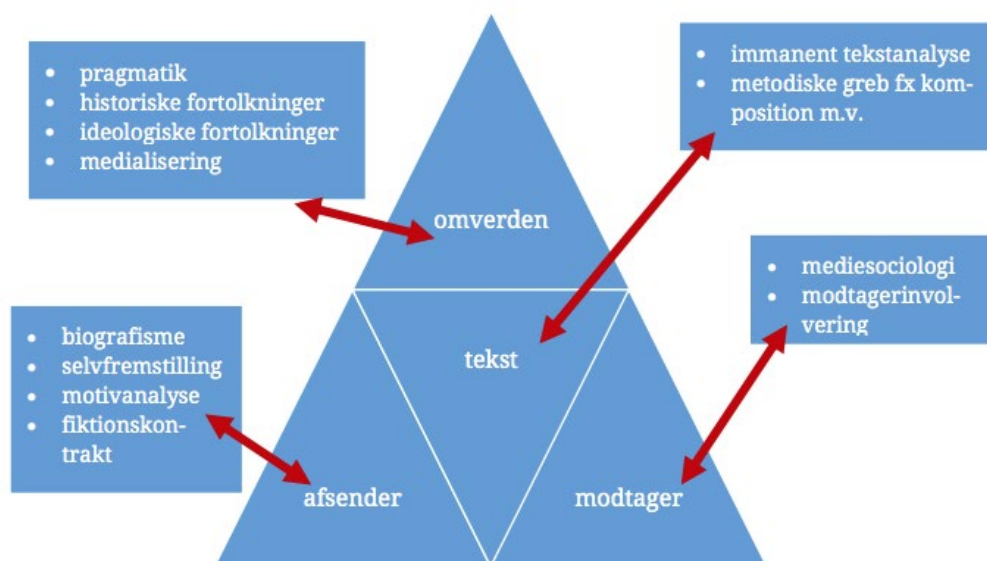
## 2) Metoderne i dansk

Dansk hører til blandt de 'humanistiske' fag, og i dansk arbejder man med det menneskeskabte i form af kunst- og kulturprodukter. I dansk er der en lang tradition for hermeneutisk praksis: At analysere og fortolke i en stadig vekslen mellem fokus på detaljer og helheder. Man møder teksten med en forforståelse og forstår teksten og dens detaljer ud fra denne forforståelse. Disse detaljer bidrager til en ny helhedsforståelse og på den måde er analyse og fortolkning en fortsat hermeneutisk proces.

Det menneskeskabte, som vi arbejder med i dansk, er tekster – i meget bred forstand, jf. det udvidede tekstbegreb. Derfor består de første "metodiske og basale videnskabsteoretiske overvejelser i forbindelse med behandling af en kompleks faglig problemstilling" (bekendtgørelsen for SRP) i en danskfaglige sammenhæng i at overveje, hvilket af de tre faglige perspektiver man mest hensigtsmæssigt analyserer og fortolker en tekst ud fra: Det litterære, det sproglige eller det mediemæssige perspektiv.

At arbejde metodebevidst i dansk vil i høj grad sige, at man er bevidst om, hvordan man i danskfaget kan stille forskellige spørgsmål til teksten og dermed invitere til forskellige svar. Hverken de faglige eller metodiske begreber skal svæve rundt højt over analysen og fortolkningen, men derimod være koblet til en bevidst analytisk tilgang.

Metodetrekanten er en model, der viser forskellige veje ind til teksten inspireret af en simpel kommunikationsmodel, der sætter teksten (som det helt centrale) i forhold til afsender, modtager og omverden. Alt efter hvor man lægger sit analytiske fokus og hvilken vej ind i teksten, man dermed vælger, kobles de enkelte veje med konkrete metoder og teorier.



Metodetrekanten viser, hvordan vi kan gå til teksten med forskellige metoder, og minder dermed om, at vi også vil nå til forskellige svar, når vi stiller forskellige spørgsmål. Det passer også godt til, at der i SRP er krav om at bruge flere metoder, netop for at belyse teksten eller sagen fra flere faglige vinkler. Altså er det valget af metoder og kombinationen af metoder, der er afgørende for resultatet af analysen og fortolkningen.

Der er mange metoder at vælge i mellem i dansk! Metoderne kan desuden mere konkret betragtes ud fra de tre perspektiver, hvor vi fx i fagets bekendtgørelse kan læse om, hvad man arbejder med under de forskellige perspektiver:

I det litterære perspektiv arbejdes der metodisk med:

- litteraturanalyse og -fortolkning
- anvendelse af relevante litterære metoder
  - o fx nykritik, biografisk metode, strukturalisme, receptionsteori, ideologikritik, feministisk kritik, komparativ analyse, psykoanalytisk tilgang, kønsstudier/queer-teori, socialhistorisk analyse, dekonstruktion, m.m.
- litteratur-, kultur- og bevidsthedshistoriske perspektiveringer

I det sproglige perspektiv arbejdes der metodisk med:

- sproglig analyse, fortolkning og vurdering
  - o fx formel tilgang, funktionel tilgang, grammatisk analyse, fonetik og fonologi, tekstlingvistik, stilistik, sprogfunktioner, diskursanalyse, sociolingvistik, semantik, m.m.
- retorisk analyse, herunder analyse af kommunikationssituationen, appelformer og argumentation

I det mediemæssige perspektiv arbejdes der metodisk med:

- kommunikationsanalyse
- medieanalyse og -fortolkning, herunder basale filmiske virkemidler
  - o desuden fx billedanalyse, fiktionsprodukter i massemedier, dokumentarer, sagprosanalyse, nyhedsanalyse, hjemmesideanalyse, målgrupper og brugere m.m.
- analyse og vurdering af mediers funktion i sociale, kulturelle og historiske sammenhænge

Der findes desuden en del bøger om metoder i dansk, bl.a. er der denne ibog: <https://metoderidansk.systeme.dk/>, som du kan bruge til yderligere inspiration.